

ประโยค ๑-๒

แปล มคธเป็นไทย

สอบ วันที่

๒๕๖

แปล โดยพยัญชนะ

๑ อธิ ปน เถโร “อหิเปตํ ทิสฺวา ลิตํ ปาตวากาสินฺหิตฺ อาท ๑ อถสฺส สตฺถา สกฺขิ หุตฺวา “สจฺจํ ภิกฺขเว โมคฺคผลฺลาโน อาท มยา ปเนสฺส สมฺเพธิปฺปตฺตทิวเสยฺว ทิฏฺฐิโฐ, อปิจาหํ ๑เย เม วจันนํ สทฺทเหตุยฺมํ, เตสํ อหิตาย ภเวยฺยติ ปฺรานุทฺทาย น กเถสินฺหิตฺ อาท ๑ ลกฺขณฺสํยฺยุตฺเตปิ ทิ มหาโมคฺคผลฺลาเนน ทิฏฺฐิกาเลยฺว สตฺถา ตสฺส สกฺขิ หุตฺวา วิสตีวตฺถุณิ กเถสิ ๑ อิทมฺปิ เตน ตเถว กเถติ ๑ ตํ สุตฺวา ภิกฺขุ ตสฺส ปุพฺพกมฺมํ ปุจฺฉีสุ ๑ สตฺถาปิ เตสํ กเถสิ:

อตีเต กิร พาราณสี นิสฺสาย นทิตฺเร ปจฺเจกพฺพุตฺสฺส ปณฺณสาลํ กรีสุ ๑ โส ตตฺถ วิหรนฺโต นิพฺพุตํ นครเ ปินฺุทฺทาย จรติ ๑ นาคฺราปิ สายํ ปาตํ คณฺฐปฺปมาทิตฺตธา ปจฺเจกพฺพุตฺสฺส อุปฺภูจฺฉานํ คจฺจนฺติ ๑ เอโก พาราณสีวาลี ปุริโส ตํ มคฺคํ นิสฺสาย เขตฺตํ กเถ ๑ มหาชนํ สายํ ปาตํ ปจฺเจกพฺพุตฺสฺส อุปฺภูจฺฉานํ คจฺจนฺโต ตํ เขตฺตํ มทฺทนฺโต คจฺจนฺติ ๑ กสโก “มา เม เขตฺตํ มทฺทนฺตํ วาเรนฺโตปิ วาเรตฺมํ นาสกฺขิ ๑ อถสฺส เอตทโหสิ “สเจ อิมสฺมึ ฐฺาเน ปจฺเจกพฺพุตฺสฺส ปณฺณสาลา น ภเวยฺย, น เม เขตฺตํ มทฺทเหตุยฺมฺนฺติ ๑ โส ปจฺเจกพฺพุตฺสฺส ปินฺุทฺทาย ปวิฏฺฐิกาเล ปรีโณคภาชนานิ ภินฺุทิตฺวา ปณฺณสาลํ ฉาเปสิ ๑ ปจฺเจกพฺพุตฺสฺส ตํ ฉามํ ทิสฺวา ยถาสฺสํ ปกฺกามิ ๑ มหาชนํ คณฺฐมัลลํ อาทาย อาคโธ ฉามํ ปณฺณสาลํ ทิสฺวา “กาหํ นุ โข โน อโยโย คโตติ อาท ๑ โสปิ มหาชนเนนฺว สทฺธี อาคโธ มหาชนมฺชฺฉเ ฉิตฺโก เอวมาท “มยา ตสฺส ปณฺณสาลา ฉापิตาติ ๑ อถ นํ “คณฺธุถ, อิมํ ปาปํ นิสฺสาย มยํ ปจฺเจกพฺพุตฺสฺส ทฏฺฐุํ น ลภิมฺหาติ ทถฺหาทิตฺติ โปเถตฺวา ชีวิตฺกฺขยํ ปาเปสฺสุ ๑ โส อวีจิมฺหิ นิพฺพุตฺติตฺวา, ยาวายํ ปฐฺวี โยชนมฺมตฺตํ อุสฺสนฺนา; ตาว นิริเย ปจิตฺวา ปกฺกาวเสเสน คิฉฺฉมฺภูเ อหิเปตํ หุตฺวา นิพฺพุตฺติ ๑

แปล โดยอรรถ

๒ สตฺถา อิมํ ตสฺส ปุพฺพกมฺมํ กเถตฺวา “ภิกฺขเว ปาปกมฺมํ นาเมตํ ชีรสฺทิสฺ; ยถา ชีรํ พุชฺชมานเมว น ปริณฺมตฺติ; ตธา กมฺมํ กิริยมานเมว น วิปฺจจฺติ, ยทา ปน วิปฺจจฺติ; ตทา เอวรูเปน พุชฺชน โยเชตฺติ อนุสฺนฺธี สญฺญตฺวา ฐมฺมํ เทเสนฺโต อิมํ คาทมาท ๑

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย

ธป.๓ อธิเปต วตฺถุ น.๑๕๖-๑๕๗

แปล โดยพยัญชนะ

๑ อธิ ปน เถโร “อธิเปตํ ทิสฺวา **ลิตํ ปาตวากาสินฺติ** อาท ๗ อถสฺส สตฺถา **สกุขิ** หุตฺวา “**สจฺจํ** ภิกฺขเว โมคฺคผลฺลาโน อาท มยา ปเนสฺส สมฺโพธิปฺปตฺตทิวเสยฺว ทิฏฺฐุ อปิจาหํ ‘**เย** เม วจันน สทฺทเหตุยฺยู, **เตสํ** อหิตาย ภเวยฺยาคี **ปฺรานุทาย** น กเถสินฺติ อาท ๗

๑ แต่ว่า อ.พระเถระ กล่าวแล้ว ว่า **(อ.เรา)** เห็นแล้ว ซึ่งอธิเปต ได้กระทำแล้ว **ซึ่งการแยม** ให้เป็นธรรมชาติปรากฏ ดังนี้ **(ในเรื่อง)** นี้ ๗ ครั้งนั้น อ.พระศาสดา **ทรงเป็นพยาน (ของพระเถระ)** นั้น เป็น ตรัสแล้ว ว่า ดูก่อนภิกษุ ท. อ.โมคคัลลานะ กล่าวแล้ว **ซึ่งคำอันจริง**, ก็ **(อ.เปเรต)** นั้น อันเรา เห็นแล้ว ในวัน **(แห่งเรา)** บรรลุแล้วซึ่งสัมโพธิญาณนั้นเทียว, เออ ก็ อ.เรา ไม่กล่าวแล้ว **เพราะความ-เอ็นดูต่อบุคคลอื่น** ว่า **(อ.ชน ท.) เหล่าใด** ไม่พึงเชื่อ ซึ่งคำ ของเรา, **(อ.ความไม่เชื่อนั้น)** พึงมี เพื่อความ-ฉิบหายมิใช่ประโยชน์แก่อกุล **(แก่ชน ท.) เหล่านั้น** ดังนี้ ดังนี้ ๗

ลกฺขณสํยุตฺเตปิ ทิ มหาโมคฺคผลฺลาเนน ทิฏฺฐุกาเลยฺว สตฺถา ตสฺส สกุขิ หุตฺวา **วิสตฺิวตฺถุณี** กเถสิ ๗ อิทมปิ เตน ตเถว **กถิตํ** ๗ ตํ สุตฺวา ภิกฺขุ ตสฺส ปุพฺพกมฺมํ ปุจฺฉิสฺสุ ๗ สตฺถาปิ เตสํ กเถสิ:

ก็ ในกาล **(แห่งเปเรต)** อันพระมหาโมคคัลลานะ เห็นแล้วนั้นเทียว อ.พระศาสดา ทรงเป็นพยาน **(ของพระเถระ)** นั้น เป็น ตรัสแล้ว **ซึ่งเรื่องยี่สิบ** ท. แม้อันลักขณสังยุต ๗ **(อ.เรื่อง)** แม่นี้ **(อันพระศาสดา)** นั้น **ตรัสแล้ว** เหมือนอย่างนั้นนั้นเทียว ๗ อ.ภิกษุ ท. พังแล้ว **(ซึ่งเรื่อง)** นั้น ทูลถามแล้ว ซึ่งกรรมในกาล-ก่อน **(ของเปเรต)** นั้น ๗ แม้อ.พระศาสดา ตรัสแล้ว **(แก่ภิกษุ ท.) เหล่านั้น** ว่า :

อดีต กิร พาราณสี นิสาย นทีตีเร ปจเจกพุทธสส ปณณสาละ กรีสุ ๗ โส ตตถ
วิหรนโต **นิพท** นคร ปินุทาย จรติ ๗ **นาคราปี** สาย ปาต คณฐปุปผาทิตถา **ปจเจกพุทธสส**
อุฏฐาน คจจนติ ๗ เอโก **พาราณสีวาสิ** บุริโส ต มคค นิสาย เขตต **กสิ** ๗ มหาชน สาย
ปาต ปจเจกพุทธสส อุฏฐาน คจจนโต ต เขตต มททโต คจจติ ๗

ได้ยินว่า ในกาลอันเป็นไปล่วงแล้ว (อ.ชน ท.) อาศัยแล้ว ซึ่งพระนครชื่อว่าพาราณสี กระทำแล้ว
ซึ่งบรรณศาลา เพื่อพระปัจเจกพุทธเจ้า ใกล้ฝั่งแห่งแม่น้ำ ๗ (อ.พระปัจเจกพุทธเจ้า) นั้น อยู่อยู่
(ในบรรณศาลา) นั้น ย่อมเที่ยวไป เพื่อก่อนข้าว ในพระนคร **เนืองนิตย์** ๗ แม้ (อ.ชน ท.) **ผู้อยู่ใน-**
พระนคร ผู้มีวัตถุมีของหอมและดอกไม้เป็นต้นในมือ ย่อมไป สู่ที่เป็นที่บำรุง **ซึ่งพระปัจเจกพุทธเจ้า**
ในเวลาเย็น ในเวลาเช้า ๗ อ.บุรุษ **ผู้อยู่ในพระนครชื่อว่าพาราณสีโดยปกติ** คนหนึ่ง อาศัยแล้ว ซึ่งหนทาง
นั้น **ไกลแล้ว** ซึ่งนา ๗ อ.มหาชน เมื่อไป สู่ที่เป็นที่บำรุง ซึ่งพระปัจเจกพุทธเจ้า ในเวลาเย็น ในเวลาเช้า
ย่อมเดินเหยียบไปอยู่ ซึ่งนา นั้น ๗

กสิโก “มา เม เขตต **มททาทิ** วาเรนโตปี วาเรตุ นาสกขิ ๗ **อถสส** เอตทโหสิ “**สเจ** อิมสมึ
ฐาน ปจเจกพุทธสส ปณณสาละ น ภเวยย, น เม เขตต **มททเทยฺยุนติ** ๗ โส ปจเจกพุทธสส
ปินุทาย ปวิฏฐกาล **ปริโถคฆานานิ** ภินทิตวา ปณณสาละ **ฉาเปสิ** ๗ ปจเจกพุทธสส ต **ฉาม**
ทิสวา ยถาสุข ปกคามิ ๗

อ.ชานา แม้ห้ำมอยู่ ว่า (อ.ท่าน ท.) **ของงออย่าเหยียบ** ซึ่งนา ของข้าพเจ้า ดังนี้ ไม่ได้ आजแล้ว
เพื่ออันห้ำม ๗ ครั้งนั้น (อ.ความคิด) นั้น ว่า **ถ้าว่า** อ.บรรณศาลา ของพระปัจเจกพุทธเจ้า ไม่พึงมี ในที่ นี้
ไซ้, (อ.ชน ท.) ไม่พึงเหยียบ ซึ่งนา ของเรา ดังนี้ ได้มีแล้ว (แก่ชานา) นั้น ๗ (อ.ชานา) นั้น ทำลายแล้ว
ซึ่งภานะเป็นเครื่องบริโถค ท. ยังบรรณศาลา **ให้ไหม้แล้ว** ในกาลแห่งพระปัจเจกพุทธเจ้า เข้าไปแล้ว
เพื่อก่อนข้าว ๗ อ.พระปัจเจกพุทธเจ้า เห็นแล้ว (ซึ่งบรรณศาลา) นั้นอัน (อันไฟ) **ไหม้แล้ว** หลีกไปแล้ว
ตามความสบาย ๗

มหาชน โคนธมล อากาย อาคโต ฉาม ปณณสาล ทิสวา “กหฺ นุ โข โน **อโยโย** คโตติ อาท ฯ
โลปี มหาชนเนเนว **ลหฺริ** อาคโต **มหาชนมชฺเช** จิตโก เอวมาท “มยา ตสฺส ปณณสาลา
ฉापิตาติ ฯ

อ.มหาชน ถือเอาแล้ว ซึ่งของหอมและระเบียบ มาแล้ว เห็นแล้ว ซึ่งบรรณศาลา อัน (**อันไฟ**) ไหม้แล้ว
กล่าวแล้ว ว่า **อ.พระผู้เป็นเจ้า** ของเรา ท. ไปแล้ว (**ณ ที่**) ไหนหนอแล ดังนี้ ฯ (**อ.ชาวนา**) แม้นั้น มาแล้ว
กับ ด้วยมหาชนนั้นเที่ยว ยืนอยู่แล้ว **ในท่ามกลางแห่งมหาชน** กล่าวแล้ว อย่างนี้ ว่า อ.บรรณศาลา
(ของพระปัจเจกพุทธเจ้า) นั้น อันข้าพเจ้า **ให้ไหม้แล้ว** ดังนี้ ฯ

อถ นํ “คณฺหถ, อิมํ ปาปํ นิสฺสาย มยํ ปจฺเจกพุทฺธํ **ทฺฐจฺ** น ลมฺภิมฺหาติ ทณฺฑาทาทีหิ **โปเถตฺวา**
ชีวิตกขยํ **ปาเปสฺ** ฯ โส อวีจิมฺหิ นินฺพพตฺติตฺวา, **ยวายํ ปจฺจวี** โยชนมตฺตํ อุสฺสณฺนห; **ตาว** นิริเย
ปจิตฺวา ปกฺกาวเสเสน คิซฺฉณฺญอ อหิเปโต หุตฺวา นินฺพพตฺติ ฯ

ครั้งนั้น (**อ.ชน ท.**) (กล่าวแล้ว) ว่า (**อ.ท่าน ท.**) จงจับ, อ.เรา ท. อาศัยแล้ว (**ซึ่งบุรุษ**) ผู้ชั่วช้า นี้ ไม่ได้แล้ว
เพื่ออันเห็น ซึ่งพระปัจเจกพุทธเจ้า ดังนี้ **โบายแล้ว** (**ซึ่งชาวนา**) นั้น (**ด้วยวัตถุ ท.**) มีก่อนไม่เป็นต้น
(ยังชาวนานั้น) ให้ถึงแล้ว ซึ่งความสิ้นไปแห่งชีวิต ฯ (**อ.ชาวนา**) นั้น บังเกิดแล้ว ในนรกชื่อว่าอเวจี,
ไหม้แล้ว ในนรก -อ.แผ่นดิน นี้ หนาขึ้นแล้ว (**ล้นที่**) อันมีโยชน์เป็นประมาณ **เพียงใด -เพียงนั้น**
เป็นอหิเปรัต เป็น บังเกิดแล้ว ที่เขาชื่อว่าคิซฉณญ ด้วยผลอันสุกแล้วอันเหลือลง (**ดังนี้**) ฯ

เพิ่มเติม

ฉาม ลง ต บัจจย ฉาป หรือ ฉป ธาตุในความไหม้, เผา แปลง ต เป็น ม ลบที่สุดธาตุ
ถ้ามีรูปเป็น **ฉापิต** เป็นเหตุกัมมจาก แปลว่า ให้ไหม้แล้ว

แปล โดยอรธ

๒ สตุถา อิมิ ตสฺส ปุพฺพกมฺมํ กเถตฺวา "ภิกฺขเว ปาปกมฺมํ นาเมตํ **ซีรสีทิสฺ**; **ยถา** ซีริํ **ทฺยฺหฺมานเมว** **น ปริณมตี**; **ตถา** กมฺมํ กิริยฺมานเมว **น** วิปจฺจตี, **ยथा** ปน วิปจฺจตี; **ตथा** เอวฺรุเปน ทฺกฺเขน โยเชตีตี อนุสนฺธิ ฆณฺฺตฺวา ฐมฺมํ เทเสนฺโต อิมิ คากฺมาท ๑

๒ พระศาสดา ครั้งตรัสบุรพกรรมนี้ ของอหิเปรตนั้นแล้ว จึงตรัสว่า "ภิกษุทั้งหลาย ชื่อว่า บาปกรรมนั้น **เป็นเช่นกับน้ำนม**, **น้ำนมอันบุคคลกำลังรีดแล** **ย่อมไม่แปรไปจันใด**; กรรมอันบุคคลกำลังกระทำเทียว ก็ยังไม่ทันให้ผล**จันนั้น**, แต่**ในกาลใด** กรรมให้ผล; **ในกาลนั้น** ผู้กระทำ ย่อมประกอบด้วย ทุกข์เห็นปานนั้น" ดังนี้แล้ว เมื่อจะทรงสืบอนุสนธิแสดงธรรม จึงตรัสพระคาถานี้ ๑